

การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

The Development of the Abilities of Reading of Prathomsuksa 2 Students
in Thai Substance by SQ4R Teaching Method
with Graphic Organizers

อมรรัตน์ จิตตะกาล

Amornrat Jittakarn

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

Abstract

The objectives of this research were 1) to compare the learning achievement of Prathomsuksa 2 students before and after SQ4R teaching method with graphic organizers, 2) to compare the abilities of reading of Prathomsuksa 2 students before and after SQ4R teaching method with graphic organizers, 3) to study the satisfaction of Prathomsuksa 2 students on SQ4R teaching method with graphic organizers.

The sample of this research consisted of 26 students of Prathomsuksa 2/1 of Ban Po Mo School (Promtheprathumrung), Office of Songkhla Primary Education Area 2, in the second term of the 2012 academic year. This research was experimental with one group being tested before and after the experiment.

The research instruments consisted of 1) twelve plans of learning by SQ4R teaching method with graphic organizers, each plan taking 2 hours for a total of 24 hours, 2) tests to measure learning achievement before and after learning, each test containing 30 items, 3) tests to measure the abilities of reading before and after learning, each test containing 30 items, and 4) questionnaires of satisfaction on SQ4R teaching method with graphic organizers, each questionnaire containing 15 items. The statistics for the data analysis were mean ($\bar{x}$), standard deviation (S.D.), and (t).

The research findings were as follows.

1. The learning achievement of Prathomsuksa 2 students who learned by SQ4R teaching method with graphic organizers was higher after learning than before it.
2. The abilities of reading of Prathomsuksa 2 students who learned by SQ4R teaching method with graphic organizers was higher after learning than before it.

3. The satisfaction of Prathomsuksa 2 students on SQ4R teaching method with graphic organizers was at the highest level.

Keywords: SQ4R teaching method with Graphic Organizers

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก 2) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนบ้านโปะหมอ (พรหมเทพราษฎร์บำรุง) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 จำนวน 26 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบกลุ่ม ดำเนินการวิจัยโดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงทดลองแบบกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว วัดผลก่อนและหลังการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้แผนผังกราฟิก จำนวน 12 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวมเวลาที่ใช้ในการทดลอง จำนวน 24 ชั่วโมง 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฉบับทดสอบก่อนเรียนและฉบับทดสอบหลังเรียน ฉบับละ 30 ข้อ 3) แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ ฉบับทดสอบก่อนเรียนและฉบับทดสอบหลังเรียน ฉบับละ 30 ข้อ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจ ที่มีต่อวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก จำนวน 15 ข้อ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก

บทนำ

การอ่าน เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับภาษาโดยตรง และเมื่อพูดถึงการเรียนการสอนภาษานั้นจะมีทักษะการพูด ฟัง อ่านและเขียน ซึ่งภาษาพูด อ่าน เขียนต้องดี แต่ใน ปัจจุบันเด็กไม่รักการอ่านเพราะ ได้รับรู้สื่อต่างๆ เช่น ฟังเพลง ดูหนัง ซีดี โทรทัศน์ ทำให้ไม่ยอมอ่าน เขียนก็เขียนได้สั้นๆ แต่เขียนเรื่องยาวๆ เขียนได้ยากซึ่งการอ่านให้คิดต้องอ่านเร็ว ต้องฝึกอ่าน จับใจความได้ การสอนอ่านจึงต้องฝึกตั้งแต่เล็กๆ จะดีกว่า แต่บางคนมักพูดว่าเด็กที่รักการอ่านมักเกิดมาในครอบครัวที่พ่อแม่อ่านหรือ เห็นพ่อแม่อ่านแต่บางคนพ่อแม่ก็ไม่มีเวลาอ่านเพราะต้องทำมาหากินเลยต้องพึ่งครู

ที่โรงเรียนอ่านให้เห็นและคุยให้เด็กฟังก็อาจจะช่วยได้ พระราชดำรัสในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี(ชงทอง จันทรางศุ.2552:25)

ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศในยุคข้อมูลข่าวสารทำให้มีวิทยาการใหม่ เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา การรับรู้ข่าวสารเป็นไปอย่างง่ายดายและรวดเร็วส่งผลให้คนในสังคมต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ด้วยการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งต่างๆ จึงทำให้ต้องอาศัยการอ่านเพื่อให้เกิดความเข้าใจและสื่อความกันได้ถูกต้อง ดังนั้นการอ่านจึงมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตและยังเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้ตลอดชีวิต

จากสถิติล่าสุดของสำนักงานสถิติแห่งชาติ เมื่อปี พ.ศ.2554 พบว่าคนไทยอ่านหนังสือปีละประมาณ 2-5 เล่ม ซึ่งฟังดูดีกว่าที่ได้ยิน ได้ฟังกันมาก่อนหน้านี้ที่ว่าคนไทยอ่านหนังสือปีละ 8 บรรทัด แต่ก็คงไม่สามารถจะเข้าใจได้ เมื่อทราบต่อไปว่า คนมาเลเซียอ่านหนังสือปีละ 40 เล่ม คนสิงคโปร์อ่านหนังสือกัน 40-50 เล่มต่อปี และคนเวียดนามอ่านกันปีละ 60 เล่ม ซึ่งสถิติดังกล่าวได้แสดงให้เห็นว่าการอ่านหนังสือไม่ใช่พฤติกรรมที่มีความนิยมของคนไทยโดยทั่วไป เท่ากับการหาความบันเทิงจากการชมโทรทัศน์ หรือเล่นเกมเล่นอินเทอร์เน็ต ในขณะที่ตัวเราก็ไม่ได้มีการเสริมสร้างพฤติกรรมการอ่านของประชาชนอย่างจริงจังและต่อเนื่องการอ่านไม่ใช่สักแต่ว่าอ่านหนังสืออะไรก็ได้ แต่ควรจะต้องเลือกอ่านหนังสือที่เป็นประโยชน์ต่อความรู้ ความคิด และจินตนาการซึ่งหากดูรายชื่อหนังสือที่คนมาเลเซีย คนสิงคโปร์ และคนเวียดนามอ่านแล้ว เชื่อได้ว่าในจำนวนนั้นจะต้องมีวรรณกรรมระดับโลกซึ่งนิยมอ่านกันทั้งในสหรัฐและยุโรป รวมอยู่เป็นจำนวนไม่น้อย ทั้งนี้ เพราะชาติเหล่านั้นตระหนักถึงเรื่องคุณค่าของหนังสือและการสร้างรสนิยมในการอ่าน ซึ่งอาจจะยังเป็นเรื่องที่เราไม่ค่อยได้คิดถึงกันทั้งที่การอ่านนั้นมีใช้แค่อ่านออก หรืออ่านได้ แต่ต้องอ่านเป็นด้วย เพราะคุณภาพของคนในสังคม ย่อมมาจากคุณภาพของการอ่าน(ประภัสสร เสวิกุล, 2555)

นอกจากนี้ กรมวิชาการ (2541:1) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ว่า การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นต้องเน้น ต้องฝึกฝนให้กับผู้เรียนเป็นอย่างมาก เนื่องจากการอ่านเป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้อ่านสร้างความหมายหรือพัฒนาการวิเคราะห์ ดีความ ในระหว่างอ่านผู้อ่านจะต้องรู้หัวเรื่อง รู้จุดประสงค์ของการอ่านมีความรู้ทางภาษาที่ใกล้เคียงกับภาษาที่ใช้ในหนังสือที่อ่านและจะต้องใช้ประสบการณ์เดิมที่เป็นประสบการณ์พื้นฐานของผู้อ่านทำความเข้าใจกับเรื่องที่อ่านสอดคล้องกับ พนิคนันท์ บุญพามี (2542:3) การอ่านช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ ความรู้ ความคิดให้คนเรามีความงอกงามทางสติปัญญาและความสามารถมากยิ่งขึ้น ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการพัฒนาคุณภาพชีวิตและจิตวิญญาณของผู้อ่านให้เป็นที่พึงประสงค์ได้ด้วยตนเอง รวมทั้งสามารถพัฒนาตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมได้เป็นอย่างดีขณะเดียวกัน พรทิพย์ ชาตะรัตน์ (2545:59) ได้กล่าวว่า การอ่านเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการแสวงหาความรู้ ผู้ที่มีความสามารถในการอ่าน คือ สามารถอ่านได้มาก อ่านได้เร็ว และอ่านได้ถูกต้อง ย่อมมีโอกาสในหลายๆด้านมากกว่า เช่น ด้านการศึกษา ด้านสังคมด้านการประกอบอาชีพ เป็นต้น สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้รวดเร็วและทันสมัยกว่าผู้ที่ขาดทักษะในการอ่าน ดังนั้น ในการเรียนการสอนจึงจำเป็นต้องปลูกฝังให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่านและพัฒนาผู้เรียนให้สามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพการอ่านจึงมีผลต่อการดำรงชีวิตทำให้ผู้อ่านได้รับประโยชน์หลายด้านเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความคิด สติปัญญา พัฒนาอาชีพพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้งยังช่วยประสานความรู้ของมนุษย์ทุกชาติ ทุกภาษาเข้าด้วยกันทำให้เกิดการพัฒนาที่

กว้างขวางมหาศาลโดยเฉพาะการอ่านจับใจความซึ่งนับว่ามีความสำคัญต่อการอ่านทุกประเภทเพราะเป็นทักษะพื้นฐานที่ทำให้ผู้อ่านเข้าใจสิ่งที่อ่านได้เร็วและถูกต้องตรงตามที่คุณเขียนต้องการ

จากเหตุผลข้างต้นได้ส่งผลต่อการสอนอ่าน โดยเฉพาะความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนอยู่ในระดับต่ำ จากการสังเกต และสัมภาษณ์ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในโรงเรียน พบว่า สาเหตุเนื่องมาจากครูขาดการแนะนำให้ผู้เรียนได้รู้จักวิธีการอ่านจับใจความที่ถูกต้อง ครูขาดการศึกษาค้นคว้าเทคนิควิธีสอนแบบต่างๆ ที่จะทำให้ผู้เรียนจับใจความจากเรื่องที่อ่านได้ โดยผลจากการสอบ LAS ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2553 อยู่ในระดับต่ำ คิดเป็นร้อยละ 51.23 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 .2555:10) และสอดคล้องกับ ผลการประเมิน/ทดสอบการอ่าน การเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2554 (ข้อมูลเดือนมีนาคม 2555) ของโรงเรียนบ้านโปะหมอ (พรหมเทพราษฎร์-บำรุง) โดยเฉพาะทักษะการอ่านไม่ผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 10.96 (แผนปฏิบัติการ โรงเรียนบ้าน โปะหมอ (พรหมเทพราษฎร์ บำรุง).2555:ก) ซึ่งกลวิธีที่ช่วยให้เกิดความเข้าใจในการอ่าน คือ การกวาดสายตาอ่านอย่างรวดเร็ว เพื่อหาคำตอบหรือข้อเท็จจริงที่อยู่ในอนุเลข เพื่อหาคำตอบให้แก่คำถามที่ตั้งไว้ การกวาดสายตาอ่านก่อนอ่าน เพื่อดูใจความโดยรวมของเรื่องที่กำลังจะอ่านก่อนที่จะเริ่มอ่านจริง การคาดการณ์ล่วงหน้า เพื่อช่วยส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดล่วงหน้าเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านก่อนการอ่านและระหว่างการอ่าน โดยอาศัยความรู้หรือประสบการณ์เดิมมาใช้ประกอบในการคาดการณ์ไว้ล่วงหน้า การตั้งคำถาม เพื่อให้การอ่านมีจุดมุ่งหมายและช่วยให้ผู้เรียนมุ่งความสนใจไปยังเรื่องที่กำลังอ่าน การจดบันทึก เป็นการจดใจความหลักและรายละเอียดสำคัญลงไปตามลำดับช่วยให้ประหยัดเวลาในการทำความเข้าใจ ความจำ และการสรุปใจความช่วยให้เกิดความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน การสรุปใจความเป็นการรวบรวมสิ่งที่อ่านให้ได้ใจความครบถ้วน โดยเป็นการเรียบเรียงข้อมูลให้กระชับมากขึ้น แต่ได้ใจความตรงตามเรื่องเดิมประกอบด้วยใจความหลักและใจความสนับสนุน ในแต่ละอนุเลขควรจะมีประโยคหลัก ที่สรุปใจความของเรื่องได้ชัดเจนและไม่ควรใช้คำฟุ่มเฟือย (Singhal .2000 : 46 -57)

กลวิธีในการอ่านดังกล่าวจะเห็นว่า ผู้อ่านสามารถใช้หลายๆ กลวิธีร่วมกันเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการอ่านซึ่งสอดคล้องกับวิธีสอนแบบ SQ4R นี้ได้ปรับปรุงมาจากการสอนแบบ SQ3R ของฟรานซิส พี. โรบินสัน (Francis P.Robinson) ผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่าน แห่งมหาวิทยาลัยโอไฮโอ เป็นการอ่านเพื่อหาจุดสำคัญของเรื่องโดยการตอบคำถามที่กำหนดไว้ ประกอบด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R มี 6 ขั้นตอน คือ Survey (S) คือ การสำรวจ Question (Q) คือ การตั้งคำถาม Read (R) คือ การอ่านอย่างรอบคอบ Record (R) คือ การจดบันทึก Recite (R) คือ การสรุปใจความสำคัญ Reflect (R) คือ การทบทวน Francis P.Robinson(สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ.2554 : 225) ที่ช่วยสร้างนิสัยในการอ่านได้ดีและมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะประกอบด้วยหลายกลวิธีที่ช่วยพัฒนาให้เกิดความเข้าใจในการอ่าน เช่น การสำรวจ การตั้งคำถาม การตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านซึ่งเป็นการตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนหรือการทบทวน เพื่อช่วยในการจำเรื่องที่อ่าน นอกจากนี้วิธีสอนแบบ SQ4R ยังสามารถช่วยให้ผู้เรียนที่มีปัญหาในการอ่านได้อีกด้วยเริ่มตั้งแต่ขั้นสำรวจ ซึ่งในขั้นนี้ผู้เรียนจะได้มองภาพรวม ของเรื่องที่จะอ่านเพื่อกระตุ้นให้เกิดการคิดถึงเรื่องที่กำลังอ่านและยังมีกลวิธีตั้งคำถามซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนฝึกหาคำตอบจากคำถามที่ตั้งไว้ช่วยให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการอ่านเนื่องจากมีจุดประสงค์ในการอ่านที่ชัดเจนไม่ใช่เพียงแค่อ่านให้จบเท่านั้น และเมื่อผู้เรียนสามารถหาคำตอบได้จะทำให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการอ่านว่าไม่ใช่สิ่งที่ยากเกินไป เพราะผู้เรียน

สามารถตอบคำถามจากเรื่องที่ได้และยังแสดงให้เห็นถึงความเข้าใจในการอ่าน และผู้เรียนที่มีจุดอ่อนในเรื่องของคำศัพท์ก็ยังสามารถฝึกฝนจากการอ่านซ้ำๆ เพราะวิธีการสอนแบบ SQ4R เน้นที่การอ่านซ้ำๆ อย่างละเอียดจนกว่าจะเข้าใจและจดจำเรื่องที่ได้และยังแสดงให้เห็นถึงความเข้าใจของตนเองได้ในขั้นเขียนสรุปใจความ ซึ่งเป็นการใช้ความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนว่าสามารถทำความเข้าใจเรื่องที่ได้มากน้อยเพียงใด และหากผู้เรียนได้รับการฝึกฝนจากการสอนอ่านด้วยวิธี SQ4R จนมีความชำนาญแล้ว การอ่านตำราจะไม่เป็นปัญหาสำหรับผู้เรียนอีกต่อไป

วิธีการสอนแบบ SQ4R ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ทฤษฎีโครงสร้างความรู้ ซึ่งมีบทบาทสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการทำความเข้าใจเรื่องที่ได้ เพราะ โครงสร้างความรู้ซึ่งมีหน้าที่ช่วยให้ผู้อ่านค้นหาและเลือกข้อมูลที่ต้องการในการตอบคำถามและยังช่วยตีความเรื่องราวที่อ่านช่วยทบทวนข้อมูลจากความทรงจำของตนเอง เพื่อให้เรื่องราวที่ขาดหายไปสมบูรณ์ขึ้น นอกจากนี้การใช้ความรู้เดิมมาทำความเข้าใจเรื่องที่ได้เองที่ทำให้การเก็บข้อมูลในสมองมีความคงทนและมีการเรียบเรียงอย่างเป็นระบบหากมีความรู้เดิมกับเรื่องที่ได้ก็จะทำให้มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งอีกด้วย ทฤษฎีโครงสร้างความรู้ให้ความสำคัญแก่ พื้นความรู้ของผู้อ่าน โดยเชื่อว่าพื้นความรู้มีบทบาทสำคัญต่อความเข้าใจในการอ่าน แต่ในขณะเดียวกันก็ไม่ได้ละเลยความสำคัญของความรู้ด้านภาษาแต่อย่างใด ดังนั้นการสอนอ่านตามแนวคิดของทฤษฎีโครงสร้างความรู้ที่มีอยู่บวกกับข้อมูลที่เสนอไว้ในบทอ่านกับวิธีการสอนแบบ SQ4R ซึ่งเป็นวิธีการสอนซึ่งสามารถช่วยให้ผู้เรียนสามารถอ่านและเข้าใจเรื่องที่ได้ได้อย่างรวดเร็ว จดจำได้ดีและทบทวนเรื่องราวที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพและเพื่อให้การสอนอ่าน ที่ใช้ วิธีการสอนแบบ SQ4R มีประสิทธิภาพแก่ผู้เรียนสูงขึ้น ผู้วิจัยจึงได้นำเทคนิคผังกราฟิกเข้ามาร่วมในการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียน นอกจากนี้ผังกราฟิกมีความน่าสนใจและใช้ในการสรุปเรื่องที่ได้ดีอีกวิธีหนึ่ง

ผังกราฟิก (Graphic Organizers) ปรานี เสนีย์ และมีชัย สีเจริญ(2544:61) เป็นเทคนิคที่ช่วยสรุปการอ่านจับใจความได้เป็นอย่างดี เนื่องจากผังกราฟิก เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียนจัดระบบข้อมูลต่างๆ ให้เป็นระบบระเบียบอยู่ในรูปแบบที่อธิบายให้เข้าใจง่าย และจดจำได้ง่าย ซึ่งมีลักษณะที่เป็นทั้งภาพและข้อความที่มีการแยกแยะข้อมูลต่างๆ เพื่อแสดงให้เห็นหัวข้อหลัก หัวข้อรอง และหัวข้อย่อยของเรื่องที่ได้เชื่อมโยงกันอยู่อย่างชัดเจนง่ายต่อการที่สมองจะจดจำมากกว่าข้อความที่ติดต่อกันยืดยาวทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้นนำไปสู่ความครอบคลุมที่เป็นกลยุทธ์ในการทำให้เกิดความจำระยะยาว (Long Term -Memory) และจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือความสามารถของผู้เรียนหลังสิ้นสุดการเรียนการสอน จากไม่รู้ไม่เป็น ทำไม่ได้ เป็นทำได้ และไม่ชอบเป็นชอบ ผังกราฟิกเป็นระบบที่ช่วยให้มองเห็นการสร้างการรวม รวมและการนำเสนอข้อมูล (Martin1998,อ้างถึงใน อธิริ เอกโทษณ.2544:45) และผังกราฟิกเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้มองเห็นถึงความคิด ความคิดรวบยอดเพื่อการนำเสนออย่างมีความหมาย (Barba 1999,อ้างถึงใน อธิริ เอกโทษณ 2544:45) เมื่อนำผังกราฟิกไปใช้ในการเรียนการสอนเกิดประโยชน์ต่อครู และผู้เรียน ประโยชน์ต่อครูจะช่วยครูพัฒนากลยุทธ์ที่จะช่วยให้ผู้เรียนคิดในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชาเรียนรู้อย่างสนุกสนานและมีการวางแผนการทำงานของความคิดครูเห็นภาพการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนว่าเรียนรู้อะไรเรียนรู้อย่างไรแสดงให้เห็นถึงวิธีคิดและความสามารถของผู้เรียน ประโยชน์ต่อผู้เรียนจะช่วยให้ผู้เรียนสร้างรูปแบบความเข้าใจในตนเองสร้างรูปแบบการคิดซึ่งเป็นไปตามสติปัญญาของผู้เรียนแต่ละคนช่วยพัฒนาทักษะการคิด และค้นพบความคิดใหม่ ผังกราฟิกยังเป็นวิธีการนำเสนอข้อมูลหรือข้อความให้ออกมาใน

ลักษณะของแผนภาพแบบต่างๆ ที่มีความเป็นรูปธรรมใช้ในการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้ที่มีอยู่เดิมให้กว้างขวางลึกซึ้งและซับซ้อนมากขึ้นช่วยให้การถ่ายทอดความคิด หรือความเข้าใจในเรื่องต่างๆ เป็นไปได้ง่าย รวดเร็วและสามารถจดจำในสิ่งที่เรียนได้นาน (พิมพันธ์ เศษะคุปต์.2552 : 171)

นอกจากนี้ผังกราฟิก ยังเป็นแบบของการสื่อสารที่ใช้เพื่อนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการรวบรวม อย่างเป็นระบบ เพื่อให้เข้าใจง่าย กะทัดรัด ชัดเจน ผังกราฟิก ได้มาจากการรวบรวมข้อมูลหรือสาระจากแหล่ง ความรู้ต่างๆ มาทำการจัดกระทำข้อมูล เช่น การสังเกต การเปรียบเทียบ การแยกแยะ การเรียงลำดับ การใช้ตัวเลข หรือการสรุป แล้วจึงเลือกผังกราฟิกที่มีความเหมาะสมกับเรื่องทีอ่านตามลักษณะเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ (วัฒนาพร ระวังทุกข์.2544 : 96) การใช้เทคนิคผังกราฟิกในการจัดการเรียนการสอนเป็นวิธีการหนึ่งที่จะพัฒนา กระบวนการคิดการเชื่อมโยงความคิดรวบยอดต่างๆ ให้มองเห็นเป็นภาพองค์รวมและสามารถยกระดับการเรียนรู้ ให้สูงขึ้นได้ (ทิตนา แจมมณี.2543:1) ทั้งนี้ผังกราฟิกมีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เรียน อย่างแท้จริงโดยการให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง สรุปและจัดระเบียบความรู้ การปฏิบัติ หรือแสดงความรู้และ การประยุกต์ใช้ความรู้ได้ทบทวนเรื่องราวที่เคยเรียนมาก่อนเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนเริ่มบทเรียนใหม่รวมทั้ง สามารถทำให้ผู้เรียนได้ประเมินพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนเพื่อจะได้เป็นแนวทางในการวางแผนการสอน ได้ถูกต้อง เหมาะสมและเป็นการลงมือปฏิบัติงานจริง

จากการศึกษาข้างต้นสรุปได้ว่าวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก มีความสามารถในการอ่าน สูงขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้วิธี สอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ศึกษปีที่ 2

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลัง การเรียน โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและ หลังการเรียน โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผัง กราฟิก

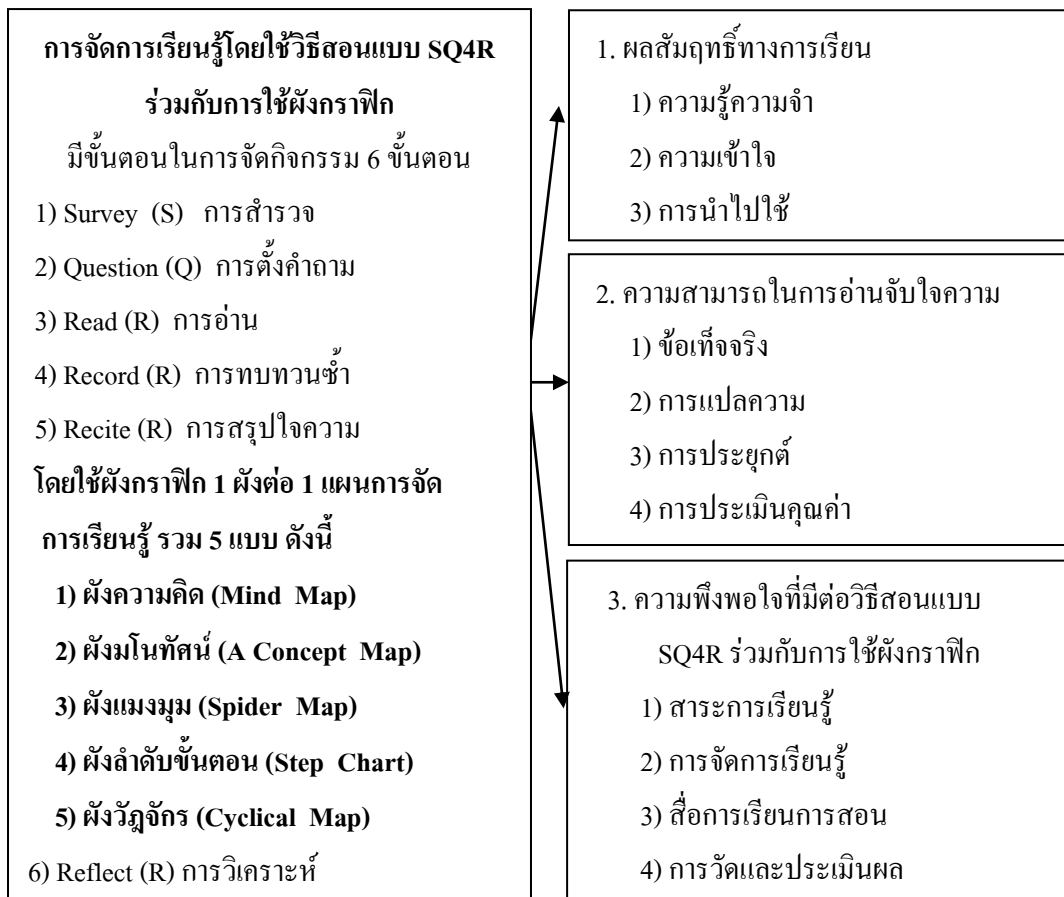
แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

ความหมายและทฤษฎี

สุคนธ์ สิ้นรพานนท์ และ คณะ (2554) กล่าวว่า วิธีสอนแบบ SQ4R นี้ได้ปรับปรุงมาจากการสอนแบบ SQ3R ของฟรานซิส พี. โรบินสัน (Francis P. Robinson) ผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่าน แห่งมหาวิทยาลัยโอไฮโอ เป็นการ อ่านเพื่อหาจุดสำคัญของเรื่องโดยการตอบคำถามที่กำหนดไว้ ประกอบด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R มี 6 ขั้นตอน คือ Survey (S) คือ การสำรวจ Question (Q) คือ การตั้งคำถาม Read (R) คือ การอ่านอย่างรอบคอบ Record (R) คือ การจดบันทึก Recite (R) คือ การสรุปใจความสำคัญ Reflect (R) คือ การทบทวน

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2552) กล่าวว่า ผังกราฟิกเป็นวิธีการนำเสนอข้อมูลหรือข้อความให้ออกมาในลักษณะของแผนภาพแบบต่างๆ ที่มีความเป็นรูปธรรมใช้ในการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้ที่มีอยู่เดิมให้กว้างขวางลึกซึ้งและซับซ้อนมากขึ้น ช่วยให้การถ่ายทอดความคิด หรือความเข้าใจในเรื่องต่างๆ เป็นไปได้ง่าย รวดเร็วและสามารถจดจำในสิ่งที่เรียนได้นาน

กรอบแนวคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง(Experimental Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการทดลองโดยใช้สถิติทดสอบสมมติฐาน t -test กรณีกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent Sample) (บุญชม ศรีสะอาด.2545:112-114) การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้รูปแบบการทดสอบ O_1 X O_2 ซึ่งแปลความหมาย ได้ดังนี้

สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
O_1	X	O_2

O_1 = การทดสอบการอ่านก่อนใช้ การใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิค
ผังกราฟิก

X = การใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก

O_2 = การทดสอบหลังการใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก

ผลการทดลอง/ผลการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียน โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกสูงกว่าก่อนเรียน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01
2. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01
3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่า เท่ากับ 4.60

การอภิปรายผล

ข้อที่ 1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกมีความสามารถในการอ่านจับใจความกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน จากการเปรียบเทียบคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัยในครั้งนี้ ปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการอ่านจับใจความกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จากการสอนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องจากการที่ผลการวิจัยปรากฏผลดังนี้ อาจเป็นผลจากการที่นักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น โดยที่ก่อนเรียนนักเรียนจะได้รับการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งนักเรียนต้องใช้ความรู้เดิมของนักเรียนมาทดสอบหลังจากนั้นนักเรียนจะได้รับการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกแล้วจึงทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอีกครั้งหนึ่ง ในการทดสอบครั้งนี้ นักเรียนได้ใช้ทั้งความรู้เดิมของนักเรียนและประสบการณ์ใหม่จากการเรียน โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกมาใช้ในการตอบแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่งผลให้นักเรียนทำคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ลักษณะของกิจกรรมการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าองค์ประกอบที่ทำให้ผลการวิจัยปรากฏเช่นที่กล่าวมาข้างต้น

การสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิด อภิปรายและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและรายบุคคล นักเรียนมีโอกาสเรียนรู้ และได้ฝึกจากการปฏิบัติจริงด้วยตนเอง โดยผ่านขั้นตอนกระบวนการทางความคิด เสนอสิ่งต่างๆที่ได้จากเรื่องที่อ่าน โดยครูจะมีบทบาทในการกระตุ้นความอยากรู้ของผู้เรียน โดยการใช้คำถาม เพื่อสร้างปัญหาให้แก่ผู้เรียนได้เสาะแสวงหาคำตอบทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ ดังนั้นผู้เรียนจึงสามารถใช้ทักษะทางภาษาทั้งทางด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน จนนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนภณัท เลิศคำฟู (2547:55) กล่าวว่า วิธีการสอนแบบ SQ4R ในการอ่านจับใจความเป็นวิธีการสอน

ที่ดีมีการสอนที่เป็นระบบชัดเจนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองฝึกให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ โดยครูมีบทบาทในการกระตุ้นช่วยให้นักเรียนคิดและใช้ความสามารถในการอ่านเมื่อนักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนทั้ง 6 ขั้น แล้วจะทำให้สามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ในที่สุด และจากการวิจัย พบว่า วิธีสอนที่ช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความสำคัญหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าเกณฑ์ 60 % แสดงว่า วิธีการสอนแบบ SQ4R ในการอ่านจับใจความสำคัญวิชาภาษาไทยของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความสำคัญสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จิราพร หนูลาย (2550:84) ที่ได้ศึกษาเรื่องการใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ที่มีต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และจากผลการวิจัย พบว่า ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต่อการเรียนภาษาอังกฤษอยู่ในระดับมาก

ข้อที่ 2 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกมีความสามารถในการอ่านจับใจความกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน จากการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทย ผลการวิจัยในครั้งนี้ ปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทย จากการสอนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจากการที่ผลการวิจัยปรากฏผลดังนี้อาจเป็นผลเนื่องมาจากนักเรียนได้รับการจัดการเรียนทางการเรียนเพิ่มขึ้นจากเดิมโดยที่ก่อนเรียนนักเรียนจะได้รับการทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ ซึ่งนักเรียนต้องใช้ความรู้เดิมของนักเรียนมาทดสอบ หลังจากนั้นนักเรียนจะได้รับการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก แล้วจึงทำการทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความอีกครั้งหนึ่ง ในการทดสอบครั้งนี้นักเรียนได้ใช้ทั้งความรู้เดิมของนักเรียนและประสบการณ์ใหม่จากการเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการ ใช้ผังกราฟิกมาใช้ในการตอบแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ ส่งผลให้นักเรียน ทำคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ลักษณะกิจกรรมการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความสูงขึ้น ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าองค์ประกอบที่ทำให้ผลการวิจัยปรากฏเช่นที่กล่าวมาข้างต้น

1. การสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้เนื้อหาวิชา โดยผ่านกระบวนการทางความคิดเพื่อความเข้าใจในบทเรียนตามขั้นตอนของวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก ซึ่งทำให้เกิดความเข้าใจในการอ่านจับใจความ ดังนั้นนักเรียนจึงได้ใช้ทักษะทางภาษาทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนจึงทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในการอ่านจับใจความ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุวดี โปธายะ (2545:48) พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบ SQ4R นั้นช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษและการเขียนสรุปใจความได้สูงขึ้น

2. การสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ทำให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ก่อให้เกิดความคิดที่หลากหลายโดยมีครูเป็นผู้คอยช่วยเหลือและจากการสังเกตในการทำกิจกรรมพบว่านักเรียนมีความสุข สนุกสนานกับการทาคำที่เกี่ยวข้องในบทเรียน ความกล้า

แสดงออก แสวงหาคำตอบ และการสร้างผังกราฟิก ผู้สอนมีหน้าที่เพียงดำเนินการให้เป็นไปตามวิธีการสอนเท่านั้น จึงต้องพิจารณาว่าผู้สอนจัดกิจกรรมการสอนเหมาะสมหรือไม่ซึ่งจะสามารถส่งผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในขณะที่ การสร้างผังกราฟิกก็มีความสำคัญต่อการอ่านเพราะผังกราฟิกเป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนจัดแสดงความคิด ต่างๆ ในเรื่องที่อ่านให้อยู่ในรูปภาพหรือกรอบความคิดของเรื่องที่อ่านหรือเขียน ผังกราฟิกมีความสำคัญสำหรับการเรียนการสอนและการดำรงชีพของมนุษย์มากในชีวิตประจำวันของทุกคนจะต้องพบกับปัญหาที่เกิดขึ้น ความต้องการตามวิถีทางของการดำรงชีวิต การแก้ปัญหา การตัดสินใจ หรือการแสวงหาความรู้ล้วนแต่ต้องอาศัย ความคิดเป็นรากฐานแทบทั้งสิ้นเพราะเป็นแกนของความรู้ที่เรียกว่า “ความคิดหลัก” เมื่อสะสมเพิ่มพูนอยู่เรื่อยๆ จากประสบการณ์ต่างๆ จะช่วยให้มีความคิดแตกฉานยิ่งขึ้น นอกจากนี้ครูยังสามารถช่วยเหลือนักเรียนที่มีความบกพร่องได้ทันทีที่ส่งผลให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น สนุกสนานในการเรียนและทำให้นักเรียนความเข้าใจในการอ่านสามารถจับใจความเรื่องที่อ่านสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับที่ บันลือ พลฤกษ์วัน (2532:8-10) กล่าวว่า ครูผู้สอน จะต้องพยายามให้การเรียนอ่านของเด็กสนุกสนาน และเพลิดเพลิน โดยที่ครูผู้สอนจะต้องคำนึงว่าในการสอนการอ่านหรือการจัดกิจกรรมการเรียนการอ่านทั้งปวงจะต้องสร้างบรรยากาศในการสอนให้อบอุ่น สนุกสนาน เช่น ครูมีความเป็นกันเองรักและเมตตาคอยให้กำลังใจหาทางช่วยเหลือและแก้ไข สอดคล้องกับงานวิจัยของ นภาไล ตาโรจน์(2553:บทคัดย่อ) พบว่านักเรียนที่ได้รับการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนของกลุ่มเปรียบเทียบ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และคะแนนเฉลี่ยร้อยละของความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อที่ 3 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกมี

ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด จากการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก ผลการวิจัยครั้งนี้ปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ จากการสรุปความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกในแต่ละข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดเป็นจำนวนมาก และมีข้อที่อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ คือข้อที่ 2 ข้อที่ 5 ข้อที่ 6 ข้อที่ 12 และเมื่อพิจารณารายข้อพบจำนวน 1 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด แต่อยู่ในระดับมาก คือข้อที่ 5 ซึ่งอยู่ในขั้นการจัดการเรียนรู้ที่นักเรียนต้องจดบันทึกประเด็นสำคัญในการเขียนสรุปเรื่องสาเหตุอาจจะเนื่องมาจากการที่นักเรียนไม่สามารถอ่านจับใจความได้เท่าที่ควรทำให้นักเรียนไม่สามารถเขียนสรุปเรื่องที่อ่านของตนเองได้ และจากการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก อยู่ในระดับมากที่สุดนั้นอาจเป็นเพราะรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่และจากการสังเกตในการจัดกิจกรรมในแต่ละกิจกรรมนั้นผู้เรียนมีการแสดงออกและสนใจในกิจกรรมโดยเฉพาะการทำผังกราฟิกในรูปแบบต่าง ๆ ทำให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานสนใจในการเรียนมากขึ้น

ดังนั้นสรุปได้ว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก ดังนั้นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกทำให้นักเรียนรู้สึกว่าการอ่านจับใจความในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยนั้นไม่ยากและมีทัศนคติที่ดีต่อการอ่านและการทำผังกราฟิก นักเรียนจึงมีความพึงพอใจต่อวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก ด้วยเหตุผลดังกล่าวเป็นการสนับสนุนว่า การสอนด้วยวิธี

สอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกนั้นสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกเป็นวิธีการสอนอ่านที่สามารถพัฒนาการอ่านจับใจความ แต่ครูผู้สอนควรจะใช้พัฒนาการอ่านจับใจความในภาคเรียนที่ 2 เพราะผู้เรียนอ่านและเขียนได้คล่องแล้ว

2. ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก ครูควรแนะนำและชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจถึงขั้นตอนและกระบวนการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเข้าใจอย่างทั่วถึง

3. ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกเป็นรูปแบบการสอนอ่านที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดกระบวนการอ่านเพื่อให้นักเรียนสร้างความรู้ด้วยตนเองเกิดกระบวนการคิดที่สามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและสร้างนิสัยรักการอ่านไปต่อ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการทดลองการสอนตามวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในระดับชั้นอื่นๆ

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความด้วยวิธีสอนแบบอื่นๆเช่น การสอนแบบ Panorama กับวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก

3. ในการทำวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรตามเฉพาะการอ่านจับใจความและความพึงพอใจที่มีต่อวิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก ดังนั้นควรเพิ่มตัวแปรตามอื่นด้วย เช่น การเขียนสื่อความ ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ , กระทรวงศึกษาธิการ.2541. การเรียนการสอนภาษาไทย : ปัญหาและแนวทางแก้ไข. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

จิราพร หนูลาช. 2550 .ศึกษาผลการใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ที่มีต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.

ทศนา แคมมณี.2551. รูปแบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย. (พิมพ์ครั้งที่ 6).กรุงเทพฯ :

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชงทอง จันทรางศุ.2552. พระผู้ทรงเป็นครูแห่งแผ่นดิน.กรุงเทพฯ :เอส.ซี.พรีนซ์แอนด์แพค จำกัด.

นภาไล ตาสาโรจน์.2553.การเปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและความคงทนในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างวิธีสอนโดยใช้ผังกราฟิกกับวิธีสอนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

บันลือ พฤกษ์วัน.2534.มิติใหม่ในการสอนอ่าน_(พิมพ์ครั้งที่ 2).กรุงเทพฯ :ไทยวัฒนาพานิช.

บุญชม ศรีสะอาด.2545.การวิจัยเบื้องต้น_(พิมพ์ครั้งที่ 7).กรุงเทพฯ :สุวีริยาสาส์นศรีนครินทร์วิโรฒ
มหาสารคาม.

ประภัสสร เสวิกุล.2555.สถิติการอ่านหนังสือของคนไทย.เข้าถึงจาก : [http://iteensplus.blogspot.com/
2012/09/blog-post_21.html](http://iteensplus.blogspot.com/2012/09/blog-post_21.html).(ค้นวันที่ 1 กันยายน 2555)

พนิตนันท์ บุญพามี.2542.เทคนิคการอ่านเบื้องต้นสำหรับบรรณารักษ์.นครราชสีมา :สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.

พรทิพย์ ชาตะรัตน์.2545. “การอ่าน : เครื่องมือในการแสวงหาความรู้.” วิชาการ.5(1),59.

ยุวดี โปธายะ.2546. การใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R เพื่อพัฒนาความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและ
ความสามารถในการเขียนสรุปใจความของนักเรียนในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ.วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

รัตนกัณฑ์ เลิศคำฟู.2547.การใช้วิธีสอนแบบเอสคิวโฟร์อาร์ในการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5.วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

โรงเรียนบ้านโปะหมอ.2552.หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.สงขลา โรงเรียนบ้านโปะหมอ.

วัฒนาพร ระงับทุกข์.2545.เทคนิคและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2.2555.แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานพ.ศ.2555-2558.
สงขลา.กลุ่มนโยบายและแผน.

สุคนธ์ สินธพานนท์.2554.วิธีสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพเยาวชน. กรุงเทพฯ:เทคนิคพริ้นติ้ง.

อัครี เอกโทขุน.2544. “แผนผังกราฟิก”วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์ 16 ,1(ม.ค.-เม.ย.)

Singhal,M.2000.Reading strategy instruction in the ESL classroom.ThaiTESOL BULLETN.13(1),46-57.